

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

KRYŠTOFA HOLANCE

COLLODIHO PINOCCHOVA DOBRODRUŽSTVÍ V ČESKÝCH PŘEKLADECH,

Ústav románských studií FFUK

Kryštof Holanec se ve své bakalářské práci zabývá čtyřmi českými překlady proslulé knížky Carla Collodiho *Pinocchiova dobrodružství*.

Po stručném úvodu si připravil materiálovou bázi: podal portrét autora, popsal historii překladů a filmových adaptací, charakterizoval Collodiho žánrovou inovaci, zresumoval odvyprávěný příběh a připomněl tendenci k nadsázce, pro pohádkové vyprávění typickou.

V třetí kapitole pak představil české překladatele Collodiho díla: Františka Povera, Otakara Kunstovného, Jana a Marie Holických a Zory Obstové. Medailony jsou velmi dobře napsány a jsou faktograficky přesné.

Pátou kapitolou začíná vlastní analýza překladů. Autor se zastavuje u otázky „brutality“ v pohádkách a konstatuje tendenci k jejímu potlačování. Bystře poznamenává, že překladatel bývá vedle jazykového tlaku také pod obecně kulturním tlakem vlastního společenství. Soudí nicméně, že jej to neopravňuje k přemrštěným adaptačním zásahům. V návaznosti na tyto úvahy se zamýšlí nad kritérii, jimž může být překlad podroben při jeho hodnocení. Klade přitom důraz na zcela zásadní problematiku transformace kulturních forem („domestikace“ kontra „foreignizace“). Závěrem formuluje svá vlastní metodologická východiska: hodlá paralelně posuzovat překlady jak z hlediska cílové literární kultury, tak z hlediska adekvátnosti vůči originálu. Jinými slovy, hájí princip funkční adekvátnosti.

V analýzách postupuje hierarchicky od nejmenších jednotek k vyšším rovinám.

Začíná slovem (7) a zkoumá postupně, jak jednotliví překladatelé řeší transpozici vlastních jmen (zpravidla mluvících) – dobrý je postřeh, že zatímco literatura pro dospělé zpravidla volí cestu foreignizace, u dětské literatury je tomu naopak -, toponym (vesměs ireálných), reálií, zastaralých výrazů. Pečlivou a detailní analýzou dokládá, že právě tato sféra je vhodným prostorem pro překladatelskou invenci.

Od slova se pak postupuje k frazémům v širokém slova smyslu (8). Oceňuji, že při posuzování konkrétních překladů autor netáhne k tomu, dekretovat jediné správné řešení, ale citlivě popisuje výhody a nevýhody jednotlivých variant.

V následující kapitole (9) pak Holanec přistupuje k stylistické analýze – k esteticky motivovaným výrazovým postupům. Jako zřetelný stylistický prvek vyčleňuje např. dialogizovanou autorskou řeč (rozhovor s dětským čtenářem), dále upozorňuje na ironické a parodické stylizace.

Tyto analytické partie jsou vesměs velice zdařilé. Výklad je dobře rozvržen, jednotlivé kategorie jsou podrobně zdokumentovány a překladatelské varianty citlivě posouzeny – jak řečeno výše – právě z hlediska funkční adekvátnosti. Díky této minuciozní práci může pak autor v závěru provést vsutku přesvědčivé „hodnocení“ jednotlivých překladových verzí. Překlad Holických (donekonečna reeditovaný) z tohoto srovnání vychází jako nejproblematictější, vysokého hodnocení se dostává překladu Zorky Obstové.

Úhrnem:

Kryštof Holanec odvedl výtečnou analytickou práci a svá zjištění dokázal podat přehledným a přesvědčivým způsobem. Práci jednoznačně hodnotím jako výbornou.

8. 6. 2018

prof. PhDr. Jiří Pelán, Ph.D.,
vedoucí práce